

ХРОНІКА

В. С. Прокопчук

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

21 червня цього року на базі Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Степан Сірополко – освітянин, науковець, бібліотекознавець». Її організаторами виступили наукова бібліотека Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та Інститут біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Степан Онисимович Сірополко – видатний український вчений, громадський і політичний діяч, патріот. З 25 грудня 1919 р. по 11 травня 1920 р. він завідував фундаментальною бібліотекою Кам'янець-Подільського державного українського університету і зробив значний внесок у формування університетської книгозбірні.

Пленарне засідання вітальним словом відкрив ректор університету професор О.М. Завальнюк й оголосив доповідь «Степан Сірополко і освітні процеси в Україні (1917–1920)». Доповідач відзначив, що з різних чинників поширення освіти в Україні С.О. Сірополко поставив на чільне місце школу. Проте, не маючи змоги на сторінках свого дослідження висвітлити з належною повнотою навчально-дидактичний бік шкільної справи і ті педагогічні ідеї, що впливали на її розвиток, планував присвятити цій проблематиці окремі розвідки з історії педагогіки в Україні. Як зазначив О.М. Завальнюк, цікавість до цієї теми сучасних дослідників визначається актуальністю проблем, яких торкається вчений, і вирішення яких, згідно з засадами сповідуваних ним ідей, може прислужитися інтересам майбутнього.

Учасники і гості пленарного засідання заслухали доповіді доктора історичних наук, професора Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича П.П. Брицького «Степан Сірополко – видатний педагог, бібліотекознавець та історик освіти в Україні», доктора історичних наук, професора, керівника Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка Л.В. Баженова «Проблеми періодизації історії України в творчості С.О. Сірополка», кандидата історичних наук, доцента, проректора Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії Ю.В. Телячого «Культурно-просвітницька діяльність Петра Холодного в дослідженнях С.О. Сірополка».

У доповіді доктора історичних наук, професора, директора Наукової бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка В.С. Прокопчука «Бібліотечна діяльність С.О. Сірополка в Кам'янець-Подільському державному українському університеті (1919–1920 рр.)» на підставі аналізу архівних документів була висвітлена діяльність С. Сірополка на посаді керівника фундаментальної бібліотеки Кам'янець-Подільського державного українського університету, яку він очолював із 25 грудня 1919 р. по 11 травня 1920 р. За цей час йому вдалося вибудувати структуру управління закладом на засадах демократії, організувати діяльність Бібліотечної ради, розробити нормативну базу бібліотеки, спрямувати колектив на опанування осно-

вами бібліотечної справи та бібліографії. В університетській бібліотеці було впроваджено децимальну систему класифікації, створено алфавітний і систематичний каталоги, в умовах блокадного Кам'янця-Подільського сформовано документальний фонд, який в основному забезпечував потреби навчального процесу та науково-дослідної діяльності. Відзначив доповідач також важливе наукове та практичне значення опублікованої в цей час праці С. Сірополка «Народні бібліотеки. Організація та техніка бібліотечного діла».

Відбулись секційні засідання, під час яких з доповідями і повідомленнями виступили кандидат історичних наук, директор Інституту науково-методичного забезпечення бібліотечно-інформаційної роботи Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського О.М. Василенко («Роль С. Сірополка в галузі бібліотечної статистики»), кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського О.В. Воскобойнікова-Гузєва («Вивчення наукових ідей С. Сірополка в контексті сучасних підходів до удосконалення бібліотечної справи»), кандидат історичних наук, заступник директора з наукової роботи НТБ Національного університету «Львівська політехніка» Н.Е. Кунанець («Праця С. Сірополка «Короткий курс бібліотекознавства» в контексті розвитку теоретичних засад бібліотечної справи на західноукраїнських землях»).

Особливий інтерес викликав огляд виставки «Видатний просвітянин і громадський діяч С.О. Сірополко», який зробила завідувача науково-бібліографічним відділом наукової бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка Т.М. Опря. Виставка була представлена у трьох рубриках:

- 1) праці С.О. Сірополка;
- 2) праці відомих дослідників постаті видатного вченого. Особлива увага була приділена біобібліографічному покажчику Т.І. Ківшар «Степан Онисимович Сірополко», який вмістив бібліографію праць вченого, а також відомості про його життєвий і творчий шлях;
- 3) праці викладачів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, які висвітлюють наукову діяльність С.О. Сірополка під час його праці в 1919–1920 рр. у Кам'янець-Подільському державному українському університеті.

Під час конференції був презентований бібліографічний покажчик «Просвітницький рух на Поділлі (1906–2011)», перший в серії «Хмельниччина краєзнавча». Він вмістив бібліографічну інформацію про виникнення і діяльність Подільської «Просвіти» впродовж 105 років, її внесок у культурно-освітнє життя України, гуртування й патріотичне виховання краю.

На підсумковому засіданні учасники конференції заслухали інформацію керівників секцій та виробили рекомендації:

- 1) рекомендувати вченій раді університету обрати С.О. Сірополка «Почесним членом колективу Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка»;
- 2) видати друком ґрунтовне дослідження, присвячене С.О. Сірополку, його багатогранній діяльності;
- 3) видрукувати його вибрані твори;
- 4) встановити меморіальну дошку, яка засвідчувала б роль С.О. Сірополка в розбудові Кам'янець-Подільського державного українського університету в добу УНР;
- 5) назвати одну з вулиць Кам'янця-Подільського іменем С.О. Сірополка;

- 6) надати імя С. Сірополка одній з кращих бібліотек України;
- 7) зніціювати дисертаційне дослідження наукової та творчої діяльності С.О. Сірополка;
- 8) залучати викладачів, магістрантів та студентів до дослідження його педагогічної спадщини;
- 9) проводити круглі столи, читання, конференції, присвячені С.О. Сірополку та його науковій спадщині.

Конференція «Степан Сірополко – освітянин, науковець, бібліотекознавець» засвідчила велику зацікавленість науковців, викладачів і бібліотечних працівників проблемами сірополкознавства, формуванням його джерельної бази та нових напрямів досліджень у контексті сучасних педагогічних і бібліологічних знань. Всеукраїнська науково-практична конференція зробила свій внесок у дослідження творчості видатного українського освітянина, науковця та бібліотекознавця і зайняла достойну нішу у всеукраїнських заходах, приурочених 140-річчю від дня народження С.О. Сірополка.

Отримано: 30.06.2012

Л. В. Резнічук

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ДНІ

Щороку ми відзначаємо чергову річницю від дня народження великого сина українського народу Тараса Григоровича Шевченка. Шевченківські дні – невід’ємна традиція нашого життя, заповіт для теперішніх і майбутніх поколінь. 13 березня відбулася зустріч студентів, викладачів та бібліотекарів Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка з лауреатом обласної премії імені Микити Годованця Олександром Андроніковичем Відоменком, знаним в Україні шевченкознавцем і краєзнавцем, праправнучатим небожем великого Кобзаря.

Директор наукової бібліотеки доктор історичних наук, краєзнавець Віктор Степанович Прокопчук розповів про те, що Олександр Відоменко народився у рідному селі Тараса Григоровича Моринцях на Черкащині, про переїзд до м. Хмельницького, трудову діяльність. Наголосив на тому, що гість вже багато років присвятив вивченню невідомих джерел, які розкривають нові сторінки життя Шевченка.

У своєму виступі гість ознайомив аудиторію з копіткою пошуковою роботою і створенням генеалогічного дерева роду Шевченка. Олександр Андронікович повідав про маловідомі факти з життєвого і творчого шляху геніального українського поета і художника, його творчі зв’язки з Олександром Пушкіним, Миколою Гоголем, Вісаріоном Бєлінським, Львом Толстим та іншими діячами російської культури середини дев’ятнадцятого сторіччя.

З під пера дослідника вийшло ряд праць – замітка «Релігійні погляди Тараса Шевченка», збірка нарисів «Сумна та радісна Шевченкіана», книги «Оплаканий і зражений», «Тарас Шевченко і родина Енгельгардів», нарис «Звенигородське повстання» та багато інших творів.

Працівники центрального абонементу підготували виставку «Шевченко і Поділля», а студенти першого курсу факультету української філології Тетяна Богомол і Інна Базилюк продекламували вірші Кобзаря. Музичним подарунком став виступ бандуристів сестер Тетяни Грипас і Вікторії Бєлінської.